

O.D.O. - Batavia - 2.

O.D.O. - Soerabaj - 1.

N.E.F.I.S. - id. - 2.

R.V.D. - id. - 1.

ONDERWERP: Executie B.B. Amb-
tenaren RODJONEGORO
door Ken-Pei-Tai.
Arrestatie dr. KONING
en Lt. ter zee te kl.
BROCKX te Blitar door
Ken-Pei-Tai annex exe-
cutie.
Aanleiding en oorzaak
van den moord op Mr.
F.W. BAERT en Paul van
HOOGENHUIZEN te MAGELANG
door extremisten.

VERKLARING

Ondergetekende, F. MENSINGH, geboren te Magelang ddo. 1 Maart 1904, voor den oorlog ingezetene van Bodjonegoro, beroep sectiebeheerder van de Provinciale Waterstaat aldaar, doch vanaf 14 December 1941 t/m 7 Maart 1942 als burgerdienstplichtige tewerkgesteld in de functie van Ondercommandant van de Afdelingen Stellingen en Werken der Genie te Grissee, toegevoegd aan den Territoriaal Genie Commandant van Soerabaia; momenteel werkzaam bij de Residentie Waterstaat te Soerabaia, Kedondoro No. 36, verklaart hierbij onder aanbod van eede het volgende.

1. Toen op 1 Maart 1942 de Japanners ergens aan de Noordkust bij de dessa KRAGAN (Residentie Japara-Rembang) met hun landing begonnen, bevond ik mij voor Genie-werkzaamheden op weg naar Bodjonegoro, alwaar ik tegen 4 uur 's namiddags ter plaatse arriveerde. Mij direct bij de B.B. Ambtenaren vervogende, bracht ik verslag uit van de belovenissen van mijn tourne, o.a. dat de spoordijk nabij het plaatsje SOEBERREDJO (\pm 15 KM. beposten Bodjonegoro) door een bombardement van een Japan's verkenningsvliegtuig met een voltreffer dusdanig beschadigd was, dat het treinverkeer daar ter plaatse onmogelijk werd. Na afloop van het dienstgesprek, vroeg en kreeg ik vergunning om mijn gezin en ik zelf uit Bodjonegoro te evacueren. Voordat ik dienzelvden avond tegen circa 8 ure Bodjonegoro verliet, sprak en groette ik de volgende B.B. Ambtenaren, n.l.

- a. Resident SHELTEMA
- b. Ass. Resident SARTORIUS
- c. Ass. Res. Secretaris VAN OOSTEN

De Asp. Controlour LUCHT had ik dien middag helaas niet gezien, terwijl ik nadien ik hem, noch de eerste 3 genoemde heren meer had teruggezien. Wel ontmoette ik dienzelvden middag, nabij de aloon2 van Bodjonegoro den heer NIE THIAM WAN, den mij toentertijd toegevoegden Opzichter te TOEBAN, die dien dag eveneens verslag had uitgebracht over de hem, als Vaandrig der A.V.C., opgedragen taak. Verder sprak ik nog den heer MARSMAN, le Luitenant van de A.V.C., aan wien ik, ingevolge geheime lastgeving van het Militaire Gezag, mijn particuliere automobiel afleverde. Bij de A.V.C. diende de heer NIE THIAM WAN, die bekend stond als een der ijverige, plichtsgetrouwe en voor 100% betrouwbare afdelingscommandanten van genoemd corps onder de bevelen van den heer MARSMAN.

In de eerste helft van Maart 1942, ontmoette ik de heer NIE THIAM WAN weer te Soerabaia, alwaar hij zich, na de capitulatie van het Nederlandsch Indische leger, voor den dienst bij de Nederlandsche Waterstaats Autoriteiten alsaar aanmeldde, hetgeen ik overeens gedaan had, en ik herplaatsing kreeg. Van den heer NIE THIAM WAN vernam ik, dat gehele B.B.-corps van Bodjonegoro nog dienzelvden nacht dat ik Bodjonegoro verliet, naar het plaatsje DANDER, \pm 12 KM. bezuiden Bodjonegoro, volgens een vooraf beraamd plan was getrokken, terwijl het A.V.C. met ongeveer de thele Europese

gemeenschap

gemeenschap naar Djombang was geëvacueerd. De Heer NIE zelf was via Djombang naar Kepandjen bij Malang gevlucht en kwam na onze capitulatie te Soerabaia opduiken, welke tocht hij deels per trein en deels per fiets had volbracht. Enige dagen na deze ontmoeting met genoemden heer NIE, vertrok ik naar BLITAR, waarheen ik reeds tevoren op 2 Maart 1942 mijn gezin had gestuurd, terwijl ikzelf voor den Geniedienst te CRISSEE was achtergebleven.

In September 1942 kreeg ik een oproep mij weder bij den Waterstaatsdienst te SOERABAJA aan te melden en werd ik tewerkgesteld onder de bevelen der inmiddels vrijgelaten Nederlandsche Waterstaats Autoriteiten onder Japan's supervisie.

Ik ontmoette toen aldaar wederom den heer NIE THIAM WAN, die mij het ondervolgende mededeelde.

Na ons vorig onderhoud werd hij tewerkgesteld bij den Waterstaat te Djombang, alwaar hij korten tijd later door de Ken-Pei-Tai opgehaald en ~~agovankelijk~~ naar TOEBAN en BODJONEGORO weggevoerd werd in verband met zijn voorgaande A.V.C.-activiteit aldaar.

Na een grondig onderzoek werd hij ter dood veroordeeld, doch weer vrijgelaten, toen de Ken-Pei-Tai vernam, dat hij bezig was de opgeblazen brug bij PLOSSO (tusschen BABAT en DJOMBANG) te herstellen. Mijs inziens is de heer NIE THIAM WAN aan de executie ontkomen daar de Japanners in diertijd niet capabel bleken de vernielde bruggen ten dienste van het Leger zelf te herstellen.

Gedurende het onderzoek bij de Ken-Pei-Tai te TOEBAN vernam genoemde heer NIE THIAM WAN van den voormaligen Patih van TOEBAN, ~~wier~~ wiens naam ik mij niet meer herinneren kan, dat de Europeesche B.B. Ambtenaren uit het plaatsje DANDER op 2 Maart 1942 naar BODJONEGORO waren teruggekeerd, alwaar zij door de Japsche stoottroepen zouden zijn onthoofd.

Van andere inwoners van BODJONEGORO vernam ik later, toen ik daar op een van mijn dienstreisen in den Japschen bezettingstijd aankeerde, dat aan deze executie mishandelingen en vernederingen in het openbaar (o.a. poedelnaakt uitgekleeft te zijn en daarna op de Aloon-Aloon afgeranseld te worden) waren voorafgegaan. Tot de slachtoffers behoorde, behalve eerder genoemde 4 Bestuursambtenaren, ook de Directeur-Geneesheer van het Zedingsziekenhuis te BODJONEGORO, Dr. de VOS, die bij den inval der Jappen op zijn post was gebleven.

Omstreeks December 1942, mij voor dienstzaken in TJEPOE bevindende, vernam ik van inwoners van die plaats, dat zich ergens aan de DETRDING-Boulevard aldaar vier aarden grafheuveltjes bevinden, voorzien van eenvoudige houten kruizen, waarop de namen van meer genoemde vier Europeesche B.B. Ambtenaren uit Bodjonegoro voorkomen. ~~Wie deze kruizen geplaatst na d,~~ is mij niet bekend en in verband met het daaraan verbonden gevaar, heb ik mij niet persoonlijk van het bestaan der graven durven overtuigen.

Vreezende gedurende den Japschen bezettingstijd ieder oogenblik gearresteerd te worden, liet ik mijn gezin te BLITAR achter, terwijl ikzelf op de plaatsen SOERABAJA-KERTOSONO-LAMONGAN en BODJONEGORO, in welke resoorten ik voor den Waterstaat moest werken, voortelings daer ter stede verblijf hield, met de bedoeling hiermede mijn adres zoo lang mogelijk geheim te houden, hetgeen achteraf niet doenlijk bleek te zijn.

Vrijwel iedere "week-end" reisde ik naar BLITAR voor gezinsbezoek en op een dier bezoeken aan BLITAR vernam ik van een mijner oud-mandoers, genaamd SOEMO, dat er aan de Zuidkust van BLITAR met een duikboot een groep, behorende tot de Geallieerde Strijdkrachten, heimelijk was geland en dat na bekend worden van deze landing van illegale werkers zoowel de Indonesische politie als het Japansche Leger annex Ken-Pei-Tai ijverig nasporing deden, teneinde deze personen in handen te krijgen, hetgeen, naar later bleek, ongelukkigerwijze slaagde.

Het daaropvolgende week-end weder in BLITAR zijnde vernam ik, dat ik het Roomsch-Katholieke Ziekenhuis aldaar - waarvan aan het hoofd stond Dr. KONING - een patient door de Ken-Pei-Tai op persoonlijke aanwijzing van Dr. TAN (zijn collega buiten genoemd ziekenhuis) was gearresteerd en waarbij de naam BROCKX werd genoemd. Verder vernam ik, dat genoemde heer BROCKX voor zijn opname in het ziekenhuis zich tot den Hoofdpriester, Pastoor BONEKAMP, om hulp had gewend, waarna met medewerking van eerdergenoemde Dr. KONING en wel in diens functie van Directeur-Geneesheer van dat Roomsch-Katholieke

